

**Afyonkarahisar Milletvekili Mahmut Koçak ve 4 Milletvekilinin;
Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında
Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine
Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/607)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Mahmut Koçak
Afyonkarahisar

Abdullah Erdem Cantimur
Kütahya

Alaettin Güven
Kütahya

Fatih Arıkan
Kahramanmaraş

İlyas Arslan
Yozgat

GEREKÇE

29.7.2003 tarih ve 25183 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2003/5932 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 18 Gümrükler Muhafaza Başmüdürlüğü ile 18 Gümrükler Başmüdürlüğü kapatılarak yerine 18 adet Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğü kurulmuştur.

Bilahare 24.9.2003 tarih ve 25259 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2003/6121 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kapatılan Başmüdürlüklerde Başmüdür olarak görev yapan Başmüdürlerin kadroları iptal edilerek yerine 18 adet Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğü kadrosu ihdas edilmiş, çalışan personelin kazanılmış hakları (özlük hakları) yönünden herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Bu nedenle, ihdas edilen kadrolara yeni atama yapılamadığı gibi, personelin idari yargıda açmış olduğu davalar 657 sayılı Yasanın 91 inci maddesi çerçevesinde değerlendirilerek kurum aleyhine sonuçlanmıştır. Öte yandan ilgililerin kadroları iptal edildiğinden iptal tarihinden bugüne kadar geçen sürede, söz konusu personele kadrosuz aylık ödenme zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Yukarıda açıklandığı üzere, eksik kalan yasal düzenlemeyi tamamlayarak, bir taraftan ilgili personelin kazanılmış haklarını yasal güvence altına alırken, diğer taraftan yeni ihdas edilen kadrolara atama yapmanın önündeki yasal engeli kaldırarak personel ile idarenin yargıda karşı karşıya gelmesini önlemek ve özlük haklarını yasal zemine oturtmak amacıyla bu yasa maddesi hazırlanmıştır.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No.: 2/607

14.11.2005

Karar No.: 56

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

21.10.2005 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 27.10.2005 tarihinde Komisyonumuza havale edilen, Afyonkarahisar Milletvekili Mahmut Koçak ve 4 milletvekilinin "Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi", Komisyonumuzun 10.11.2005 tarihinde yaptığı 14 üncü birleşimde Hükümeti temsilen Devlet Bakanı Kürşad Tüzmen ile Maliye Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, 2003/5932 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onsekiz adet Gümrükler Muhafaza Başmüdürlüğü ile yine onsekiz adet Gümrükler Başmüdürlüğü kapatılarak yerlerine onsekiz adet Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğü kurulmuştur. 2003/6121 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kapatılan Başmüdürlüklerde Başmüdür olarak görev yapan Başmüdürlük kadroları iptal edilerek yerine on sekiz adet Gümrük ve Muhafaza Başmüdürü kadrosu ihdas edilmiştir. Ancak kadroları iptal edilen personelin özlük hakları yönünden kazanılmış haklarını koruyan bir düzenleme yapılmamıştır. Bu nedenle, ihdas edilen kadrolara yeni atama yapılamamış ayrıca, personel tarafından idarî yargıda açılan davalar Kurum aleyhine sonuçlanmıştır. Öte yandan, kadroları iptal edilen personele kadrosuz aylık ödenmesi durumu ortaya çıkmıştır.

Kanun teklifinin yukarıda açıklanan nedenlerle, kadroları iptal edilmiş olan personelin kazanılmış haklarını kanunî güvenceye kavuşturmak ve yeni ihdas edilen kadrolara atama yapılabilmesi için kanunî zemin oluşturmak amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Teklif;

- Bakanlar Kurulu Kararı ile kadroları iptal edilen Gümrük Muhafaza Başmüdürlükleri ile Gümrük Başmüdürlüklerinin yeni ihdas edilen 19 adet Müsteşarlık Müşaviri kadrosuna atanmalarını,
- İhdas edilen Müsteşarlık Müşaviri kadrolarında bir boşalma olması halinde başka hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılacaklarını,
- Bu kadrolara atanacak personelin halen yararlanmakta oldukları özlük haklarının korunmasını,

Öngörmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde teklif sahipleri adına yapılan açıklamalarda;

- Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılmış olan düzenlemelerin aslında kanun ile yapılması gerektiği,
- Bakanlar Kurulu Kararı ile kadroları iptal edilmiş olan personele maaş ödenmesinde saymanlıkların hukukî bakımdan zorlandıkları; bu nedenle söz konusu personelin durumlarının bir an önce kanunî zemine oturtulması gerektiği,

İfade edilmiş; Komisyonumuz üyeleri tarafından yapılan;

- Görüşülen kanun teklifinin aslında Hükümet Tasarısı olarak hazırlanmış olmasının daha uygun olacağı,

- Kadroları iptal edilmiş olan personelin müşavir kadrosuna atanması yerine eski kadrolarının şahsa bağlı kadro haline getirilmesinin emeklilikleri bakımından da daha uygun olacağı,

Şeklindeki değerlendirmeleri takiben Hükümet adına yapılan açıklamalarda;

- Kadroları iptal edilen personelin durumlarının bir an önce kanunî zemine kavuşturulması gerektiği, kanun tasarısı hazırlama prosedürünün uzun zaman alması nedeniyle kanun teklifinin hazırlandığı,

- Kadroların şahsa bağlı kadroya dönüştürülmesine gerek olmadığı, öngörülen düzenleme ile personelin mağduriyetinin giderilmiş olacağı,

Belirtilmiştir.

Tümü üzerinde yapılan görüşmeler sonucunda Teklif, Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir. Teklifin; çerçeve 1 inci maddesi ile 485 sayılı Gümrük Müsteşarlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye eklenmesi öngörülen geçici 10 uncu maddesi, kadrolar iptal edildiğinde o kadroda görevde olanları ve halen memuriyet görevi devam edenleri kapsadığına açıklık getirilmesine yönelik olarak kabul edilen önerge doğrultusunda ve maddeye bağlı kadro listesi ile, yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 nci ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Bu Raporun Sözcüsü
<i>Sait Açıba</i>	<i>M. Altan Karapaşaoğlu</i>	<i>Osman Nuri Filiz</i>
Afyonkarahisar	Bursa	Denizli
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Sekmen</i>	<i>Halil Aydoğan</i>	<i>Mehmet Zekai Özcan</i>
İstanbul	Afyonkarahisar	Ankara
Üye	Üye	Üye
<i>M. Mesut Özakcan</i>	A. Kemal Deveciler	<i>Ali Osman Sali</i>
Aydın	Balıkesir	Balıkesir
(Ayrışik oy yazısı ektedir)	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet İnal</i>	<i>Muhsin Kocyiğit</i>	<i>Alaattin Büyükkaya</i>
Batman	Diyarbakır	İstanbul
Üye	Üye	Üye
A. Kemal Kumkumoğlu	<i>Birgen Keleş</i>	<i>Kemal Kılıçdaroğlu</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(İmzada bulunamadı)	(Karşı oy yazım ektedir)	(Ayrışik oy ekte)

Üye <i>M. Mustafa Açıkalın</i> İstanbul	Üye <i>Bülent Baratalı</i> İzmir (Ayrıışık oy ektedir)	Üye <i>Fazıl Karaman</i> İzmir
Üye <i>Y. Selahattin Beyribey</i> Kars	Üye <i>Mustafa Elitaş</i> Kayseri	Üye <i>Taner Yıldız</i> Kayseri
Üye <i>Mikail Arslan</i> Kırşehir	Üye <i>Muzaffer Baştıopçu</i> Kocaeli	Üye <i>Hasan Fehmi Kinay</i> Kütahya
Üye <i>Mustafa Özyürek</i> Mersin (Muhalefet şerhim var)	Üye <i>Gürol Ergin</i> Muğla (İmzada bulunamadı)	Üye <i>O. Seyfi Terzibaşıoğlu</i> Muğla
Üye <i>Osman Seyfi</i> Nevşehir	Üye <i>Cemal Uysal</i> Ordu	Üye <i>Kazım Türkmen</i> Ordu (İmzada bulunamadı)
Üye <i>İmdat Sütlüoğlu</i> Rize	Üye <i>Musa Uzunkaya</i> Samsun	Üye <i>Sabahattin Cevheri</i> Şanlıurfa
Üye <i>Enis Tütüncü</i> Tekirdağ (Ayrıışık oy yazısı ektedir)	Üye <i>M. Ergun Dağcıoğlu</i> Tokat	Üye <i>M. Akif Hamzaçebi</i> Trabzon (Ayrıışık oy yazısı ektedir)

AYRIŞIK OY

Teklif katılmıyoruz. Her şeyden önce teklifin gerekçesinde verilen bilgiler yanıltıcıdır. Gerek gerekçeye, gerekse teklif sahibinin ve ilgili bakanın komisyona verdiği bilgiye göre Gümrük Müsteşarlığının taşra teşkilatında bulunan 18 Gümrük Başmüdürlüğü ile 18 Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğü kadrolarının iptal edilip yerine 18 adet Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğü kadrosunun ihdası nedeniyle kadrosuz kalmış olan personelin atanabilmesi amacıyla 19 adet Müsteşarlık Müşaviri kadrosu ihdas edilmektedir.

Filli durumda ise halen 13 adet başmüdürlük kadrosuz olduğu, başmüdürlüklerden 6'sının ise vekaleten Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğü görevini yürüttüğü ve bu 6 kişinin söz konusu görevlere yargı kararları uyarınca atandığı anlaşılmıştır. Teklifin komisyondan geçen şekline göre ise söz konusu 6 başmüdür de müşavirlik kadrosuna atanmaktadır. Bu durumda teklif halen görevde olan ve bu göreve yargı kararları uyarınca atanmış olan kişileri yasa gücüyle görevden almayı sağlamaktadır.

Bu düzenlemenin, yargı kararlarının yasa ile etkisizleştirilmesi işlevini yerine getirdiği de ortadadır.

Devlet erklerinin, yürütme eyleminin yasa sınırları içinde kalması yerine, yasanın yürütmenin eylemine uydurulması şeklinde kullanılmasının, kuvvetler ayrılığı ve Anayasanın 2 nci maddesinde ifade edilmiş bulunan hukuk devleti ve 8 inci maddesinde ifade edilmiş yürütmenin kanuniliği ilkesi ile bağdaştırılması mümkün olamaz.

Ayrıca ihdas edilen müşavirlik kadrolarının daimi olarak değil de şahsa bağlı olarak ihdas edilmesi daha uygun bir yoldur. Bu yolun benimsenmeyip 19 adet müşavirlik kadrosunun sistemde kalıcı olacak şekilde ihdas edilmesi yanlıştır.

M. Akif Hamzaçebi

Trabzon

Mustafa Özyürek

Mersin

Birgen Keleş

İstanbul

Kemal Kılıçdaroğlu

İstanbul

M. Mesut Özakcan

Aydın

Bülent Baratalı

İzmir

Enis Tütüncü

Tekirdağ

**AFYONKARAHİSAR MİLLETVEKİLİ
MAHMUT KOÇAK VE 4 MİLLETVEKİLİNİN
TEKLİFİ**

**GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞININ TEŞKİLAT
VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAMEYE BİR
GEÇİCİ MADDE EKLENMESİNE DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 2.7.1993 tarihli ve 485 sayılı Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10.- Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 13.12.1983 tarihli 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Gümrük Müsteşarlığına ait bölümüne eklenmiştir.

20.7.2003 tarih ve 2003/5932 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kaldırılan Gümrükler Başmüdürlüğü ve Gümrükler Muhafaza Başmüdürlüklerinde görev yapan ve kadroları 24.9.2003 tarih ve 2003/6171 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değiştirilen Gümrük Başmüdürlüğü ve Gümrük Muhafaza Başmüdürlükleri bu maddeyle ihdas edilen ekli (1) sayılı listede yer alan Müsteşarlık Müşaviri kadrolarına atanmış sayılırlar. Ancak herhangi bir sebeple boşalması halinde Müsteşarlık Müşaviri kadroları hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Söz konusu personelin atandıkları yeni kadroların aylık, ek gösterge her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali hakları toplamının net tutarı, halen almakta oldukları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali hakları toplamı net tutarından az olması halinde aradaki fark, farklılık giderilinceye kadar atandıkları kadrolarda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tâbi tutulmaksızın tazminat olarak ödenir.”

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞININ TEŞKİLAT
VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAMEYE BİR
GEÇİCİ MADDE EKLENMESİNE DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1.- 2.7.1993 tarihli ve 485 sayılı Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10.- Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 13.12.1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Gümrük Müsteşarlığına ait bölümüne eklenmiştir.

20.7.2003 tarihli ve 2003/5932 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kaldırılan Gümrükler Başmüdürlükleri ile Gümrükler Muhafaza Başmüdürlükleri kadrolarında bulunan ve kadroları 24.9.2003 tarihli ve 2003/6171 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değiştirilen Gümrük Başmüdürlüğü ve Gümrük Muhafaza Başmüdürlüklerinden halen memuriyet görevi devam edenler bu maddeyle ihdas edilen ekli (1) sayılı listede yer alan Müsteşarlık Müşaviri kadrolarına atanmış sayılırlar. Bu kadrolar, herhangi bir nedenle boşalmaları halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş sayılır. Söz konusu personelin atandıkları yeni kadroların aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali hakları toplamının net tutarı, Müşavirlik kadrolarına atanmadan önce en son ayda aldıkları aylık, ek gösterge, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali hakları toplamı net tutarından az olması halinde aradaki fark, farklılık giderilinceye kadar, atandıkları kadrolarda kaldıkları sürece herhangi bir kesintiye tâbi tutulmaksızın tazminat olarak kendilerine ödenir.”

MADDE 2.- Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Teklifin 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

AFYONKARAHİSAR MİLLETVEKİLİ MAHMUT KOÇAK VE 4 MİLLETVEKİLİNİN
TEKLİFİNE EKİLİ LİSTE

(1) SAYILI LİSTE

Kurumu: Gümrük Müsteşarlığı

Teşkilâtı: Merkez

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>DERECESİ</u>	<u>SERBEST KADRO ADEDİ</u>	<u>TUTULAN KADRO ADEDİ</u>	<u>TOPLAM</u>
GİH	Müsteşarlık Müşaviri	1	19	-	19

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE EKİLİ LİSTE
- Teklife ekli (1) sayılı liste Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

